

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 26 lutego 2021 r.

Pozycja 53

POSTANOWIENIE z dnia 16 grudnia 2020 r. Sygn. akt Ts 166/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz – sprawozdawca
Michał Warciński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 3 września 2020 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej E.Ł. i A.P.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 5 listopada 2019 r. (data nadania) E.Ł. oraz A.P. (dalej: skarżący), reprezentowani przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, wystąpili o uznanie art. 394¹ § 1, 1¹, 2 lub § 3 w związku z art. 398²¹ w związku z art. 397 § 2 w związku z art. 370 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) za niezgodne z art. 45 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1, art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1, a także z art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 15 stycznia 2020 r. skarżący zostali wezwani do usunięcia braków formalnych wniesionej skargi, m.in. przez sprecyzowanie i uzasadnienie, w jaki sposób art. 394¹ § 1, 1¹, 2 lub § 3 w związku z art. 398²¹ w związku z art. 397 § 2 w związku z art. 370 k.p.c. naruszają wymienione w skardze konstytucyjnej wolności lub prawa. Pismem z 23 stycznia 2020 r. (data nadania) pełnomocnik skarżących ustosunkował się do powyższego wezwania.

Postanowieniem z 3 września 2020 r., doręczonym skarżącym 8 września 2020 r., Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Stwierdził w nim, że w przedmiotowej sprawie zachodzi zasada *ne bis in idem*, a także, że skarżący nie wyjaśnili, w jaki sposób treść kwestionowanych przez nich przepisów wpłynęła na naruszenie ich konstytucyjnych praw i wolności określonych w art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

15 września 2020 r. (data nadania) skarżący złożyli zażalenie na powyższe postanowienie, w którym wniesli o jego uchylenie i nadanie skardze dalszego biegu. Zdaniem skarżących Trybunał błędnie uznał, że w badanej sprawie zachodzi ujemna przesłanka procesowa w postaci *ne bis in idem*. Nie zgadzają się także ze stanowiskiem Trybunału, iż złożona skarga nie zawiera odpowiedniego wyjaśnienia w odniesieniu do art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji. W ocenie skarżących „tej problematyce poświęcono zasadniczo najwięcej miejsca i jest ona dość obszernie opisana” (zażalenie, s. 3).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał Konstytucyjny uznaje, że postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe. Formułując przedstawione w zażaleniu zarzuty skarżący nie zdołali skutecznie podważyć podstaw odmowy. Nie wnosi ono bowiem do rozpatrywanej sprawy żadnych nowych merytorycznych argumentów. Stanowi jedynie polemikę z ustaleniami Trybunału, negującą to, iż w rozpatrywanej sprawie ma zastosowanie zasada *ne bis in idem* a także, że badana skarga konstytucyjna nie wyjaśnia, w jaki sposób treść kwestionowanych przez skarżących przepisów wpłynęła na naruszenie ich konstytucyjnych praw i wolności określonych w art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Ustosunkowując się do pierwszego zarzutu ocenić należy, iż zasadnie uznano, że w analizowanej sprawie zachodzi ujemna przesłanka procesowa w postaci *ne bis in idem*. Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Trybunału instytucja ta ma na celu zapewnienie stabilizacji sytuacji powstałych w wyniku orzeczeń Trybunału, które zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. W przypadku zaistnienia tej przesłanki Trybunał dokonuje oceny danej sprawy w kategoriach pragmatycznych, oceniając celowość prowadzenia postępowania i orzekania w kwestii, która została już jednoznacznie i ostatecznie rozstrzygnięta przez ten organ (zob. postanowienie TK z 13 grudnia 2016 r., SK 16/15, OTK ZU A/2016, poz. 94 i przywołane w nim orzecznictwo).

Jak słusznie zauważyli skarżący „w postanowieniu z 3 września 2020 r. Trybunał uznał, iż przeszkoda w ponownym badaniu przepisów już wcześniej zakwestionowanych wcale nie zachodzi, nawet w kontekście tych samych zarzutów niekonstytucyjności, jeśli tylko inicjator przedstawi nowe, nie powołane dotychczas argumenty, czy okoliczności” (zażalenie, s. 2). Wskazanie nowych wzorców kontroli, zarzutów i argumentów uzasadniających niekonstytucyjność ponownie zakwestionowanej regulacji może bowiem spowodować odmienny kierunek rozstrzygnięcia sprawy przez Trybunał. Skarżący nie dostrzegają jednak tego, że takich właśnie „nowych argumentów, dowodów lub okoliczności” – wskazujących na nieprawidłowość ustaleń przedstawionych w zakwestionowanym postanowieniu – nie przedstawili. W rozpatrywanym zażaleniu powtórzyli zasadniczo stanowisko sformułowane w skardze konstytucyjnej.

Skoro – jak wskazano w spornym postanowieniu – zarzuty sformułowane przez skarżących są tożsame z tymi, które były już przedmiotem merytorycznej oceny Trybunału, to należy stwierdzić, że w postanowieniu z 3 września 2020 r. Trybunał zasadnie przyjął wystą-

pienie negatywnej przesłanki procesowej w postaci zbędności orzekania, i w związku z tym prawidłowo odmówił nadania dalszego biegu skardze.

Na uwzględnienie nie zasługuje również drugi zarzut. Słusznie bowiem uznano, że złożona przez skarżących skarga nie wyjaśnia, w jaki sposób treść kwestionowanych przez nich przepisów wpłynęła na naruszenie ich konstytucyjnych praw i wolności. Trybunał potwierdza, iż w złożonej skardze konstytucyjnej nie przedstawiono argumentów, które można byłoby uznać za uzasadnienie sposobu ich naruszenia w rozumieniu art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK. Nie uczyniono tego również w piśmie usuwającym braki formalne skargi, mimo że skarżący byli do tego wzywani.

Trybunał w obecnym składzie przypomina, że przesłanka odpowiedniego uzasadnienia zarzutów nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie. Nie czyni zadanie rozważanej powinności samo przywołanie przepisu stanowiącego przedmiot kontroli jak też przepisu będącego wzorcem tej kontroli (nawet wraz z podaniem sposobu ich rozumienia), bez przedstawienia argumentu wskazującego na niezgodność tych regulacji prawnych. Wymogu tego nie realizują także uwagi nazbyt ogólne, niejasne czy też czynione jedynie na marginesie innych rozważań. (por. postanowienie pełnego składu TK z 26 listopada 2019 r., sygn. K 5/16, OTK ZU A/2019, poz. 66; wyroki TK z 5 czerwca 2014 r., sygn. K 35/11, OTK ZU nr 6/A/2014, poz. 61 oraz z 13 grudnia 2017 r., sygn. SK 48/15, OTK ZU A/2018, poz. 2). Merytoryczne rozpoznanie sprawy uzależnione jest więc nie tylko od dokładnego oznaczenia przez skarżących wzorców konstytucyjnych, ale również zgodnej z orzecnictwem konstytucyjnym ich interpretacji oraz odpowiedniego przyporządkowania do przedmiotu kontroli. Do czasu gdy skarżący nie powołają argumentów mających świadczyć o niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazanymi normami Konstytucji, Trybunał musi uznawać je za zgodne z wzorcem kontroli. Ograniczenie się jedynie do wyrażenia przekonania o niezgodności przepisu z Konstytucją lub wskazania istniejących w tej kwestii wątpliwości, nie może więc podlegać rozpoznaniu przez Trybunał (por. postanowienia TK z: 15 lipca 2015 r., sygn. SK 69/13, OTK ZU nr 7/A/2015, poz. 110; 8 października 2015 r., sygn. Ts 165/15, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 710; 26 listopada 2019 r., sygn. K 5/16, OTK ZU A/2019, poz. 66; 4 listopada 2015 r., sygn. P 45/13, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 171; 4 listopada 2015 r., sygn. P 102/15, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 172 oraz 17 lipca 2019 r., sygn. P 16/17, OTK ZU A/2019, poz. 44).

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.